

Ønskeligheden af at have Repræsentanter for Danmark hos alle Stormagterne. Jeg beklager ogsaa meget, at der ikke længere skal være en Repræsentant baade i Wien og i Rom; vi have nu i adskillige Aar haft saadanne, og jeg beklager, at man har forladt dette. Jeg har i Kommissionen modsat mig denne Foranstaltning, saalænge det var mig muligt, og jeg betragter det stadig som uheldigt, at man vil forlade den nuværende Ordning i den Henseende. Jeg kan saaledes ganske slutte mig til, hvad den sidste ærede Taler fremførte om det Spørgsmaal. Noget anderledes er Forholdet i det fjerne Østen. Det kunde ganske sikkert være ønskeligt, om vi havde et Gesandtskab i Kina. Jeg tror, at Danmark har saa store Interesser i det fjerne Østen, at det vilde være ønskeligt at have en særlig diplomatisk Agent der. Selv om disse Interesser just ikke i dette Øjeblik ere saa store, som man tror herhjemme, er der dog aabnet et Felt, som ganske sikkert kunde udvides mere. Men paa den anden Side vil det ved Etablering af en Sendelse dertil dreje sig om saa ganske overordentlig store Summer, en Sendelse til Østen er saa overordentlig kostbar, at jeg kan forstaa, at den højtærede Minister er vegen tilbage for at foreslaa de Udgifter, som ganske sikkert vilde være forbundne dermed, og som vilde være meget betydeligt større end ved en hvilken som helst anden Sendelse. Jeg skulde ogsaa antage, at den Form, som nu er foreslaaet for Repræsentationen i Østen, i alt Fald indtil videre kunde være tilfredsstillende. Indtil Dato ere Danmarks Interesser jo paa en ganske god Maade blevne varetagne under lignende Former som dem, man her foreslaar, og de ville ganske sikkert blive endnu heldigere varetagne, hvis man gaar den Vej, som Ministeren foreslaar.

Jeg kan altsaa slutte mig til dette Forslag, som angaar Diplomati- og Konsulatvæsenet, og jeg glæder mig over, at Konsulatvæsenet gennem disse Lovforslag faar en stor og betydelig Udvikling i Forhold til, hvad der i Øjeblikket er Tilfældet. Jeg glæder mig over det, fordi ogsaa jeg betragter Handelsinteresserne som den egentlige Drivkraft ved de internationale Forbindelser. Det er dem, som i dette Øjeblik have den største Betydning, og som i alt Fald fra Øjeblik til Øjeblik komme frem som bærende de modsatte Interesser, og som altid ville have en betydelig Indflydelse. Jeg haaber, at det

derigennem skal lykkes Udenrigsministeriet mere at udvikle sine Forbindelser med dansk Handel, Industri og Skibsfart, og at man fra disse Sider vil kunne se hen til Udenrigsministeriet med Tilfredshed og vil kunne komme til at anerkende det Arbejde, som fra Udenrigsministeriet bliver taget op for deres Vedkommende. Jeg kan kun beklage, at det Samarbejde, som har været paatænkt mellem Udenrigsministeriet og Repræsentanter for Handel, Industri og Skibsfart — et Raad, en Repræsentation for disse Interesser, som Ministeriet kunde have ønsket at danne — ikke er blevet til noget. Jeg tror, at det vilde have været heldigt, om et saadant Raad var bleven indstiftet, og da denne Tanke har fundet Tilslutning baade i Fællesrepræsentationen for dansk Skibsfart, Industriforeningen og Dansk Ingeniørforening, kan jeg ikke andet end beklage, at den har stødt paa en saa bestemt Modstand i Københavns Grosserer-Societet, som bestemt har taget Afstand fra denne Tanke, idet man har erklæret, at der derved skete et Indgreb i Komiteens hævdede Ret, støttende sig paa Bestemmelser, som ere over 100 Aar gamle. Københavns Grosserer-Societet mente nemlig, at det fra gammel Tid havde Pligt og Beføjelse til at træde frem paa det praktiske Forretningslivs Vegne som det eneste lovfæstede officielle Organ til Varetagelse af dets Interesser. Det er jo muligt, at Forholdet er saaledes, men det refererer sig i alt Fald til Tilstande, der ligge saa langt tilbage — over 100 Aar —, at det var rimeligt, om Tiden havde udviklet sig saaledes — og det tror jeg ogsaa, den har gjort —, at der kunde være Anledning til at se, om der ikke nu var mange andre Organisationer, som paa denne Maade kunde træde i Forbindelse med Ministeriet og give Ministeriet Raad. Det er et Spørgsmaal, som jeg mener bør være Genstand for fremtidige Overvejelser, men som jeg dog ikke vil unnlade her at henlede Opmærksomheden paa, idet jeg kunde tænke mig, at andre Organisationer kunde være lige saa berettigede til og kunde faa Ret til at danne en Organisation, som Ministeriet kunde raadføre sig med.

Med Hensyn til den anden Sag, som jeg altsaa med den højtærede Formands Tilladelse ogsaa skal omtale ved denne Lejlighed, Lønningsloven for Udenrigsministeriet, er Forholdet jo ogsaa det, at der i snart 40 Aar ikke er sket nogen virke-